

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słubicach, ul. Mickiewicza 6, 69-100 Słubice
Telefon Alarmowy : 668 857 072; Dyrektor : 602 680 628, email: psseslubice@wsse.gorzow.pl

**RAPORT O STANIE SANITARNO - HIGIENICZNYM
POWIATU SŁUBICKIEGO W 2016 ROKU.**

Opracowanie:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
lek. med. J. Caban-Korbas

Szanowni Państwo!

W nawiązaniu do ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej przedkładam raport o stanie sanitarno- higienicznym i sytuacji epidemiologicznej Powiatu za 2016 r.

Raport jest wynikiem analizy danych uzyskanych w toku prowadzonego przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Słubicach w zakresie zdrowia publicznego nadzoru bieżącego i zapobiegawczego nad warunkami:

- higieny środowiska
- higieny pracy w zakładach pracy
- higieny procesów nauczania i wychowania
- higieny wypoczynku i rekreacji
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku
- higieniczno- sanitarnymi w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości oraz zapobiegania szerzeniu się chorób społecznych, zakaźnych i zawodowych.

Harmonogram kontroli, rocznego planu zasadniczych przedsięwzięć Stacji Sanitarnej, zakładając dokonanie wizytacji w **707** obiektach.

W toku **1485** kontroli w roku sprawozdawczym **1118** obiektów zlokalizowanych w powiecie było przedmiotem naszych działań.

Pod stałym nadzorem Stacji Sanitarnej funkcjonowało w Powiecie **1380** obiektów:

- 367 - z zakresu higieny środowiska
- 638 -obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku
- 137 - zakłady pracy
- 74 – obiekty nauczania i wychowania
- 99 - związane z działaniami p- epidemicznymi
- 65 - realizowało zadania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Raport ujmuje ocenę ich stanu sanitarno- technicznego, higienę świadczonych usług, jakość zdrowotną wytwarzanego lub będącego w obrocie produktu, warunki nauczania, wychowania, wypoczynku oraz pracy gwarantowane mieszkańcom powiatu w przełożeniu na sytuację epidemiologiczną terenu.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Słubicach

Spis treści

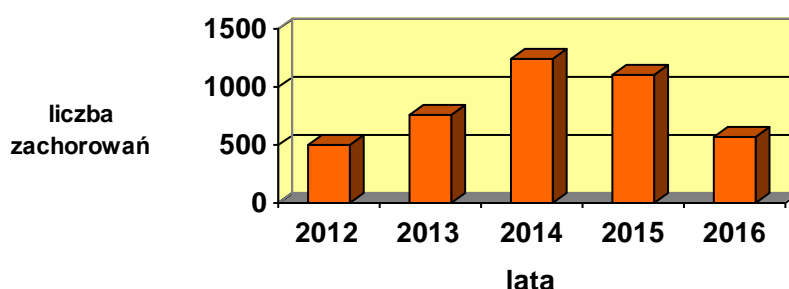
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Stan sanitarny obiektów służby zdrowia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gospodarka wodno - ściekowa i odpadami stałymi w powiecie	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Stan sanitarny obiektów żywnościowo - żywieniowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Warunki sanitarne w placówkach oświatowo - wychowawczych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Warunki higieniczno- sanitarne środowiska pracy	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Działalność z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.....	42
Współpraca transgraniczna	47
Rozpatrywanie interwencji od ludności.....	47

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

W 2016 roku zgłoszono do PSSE 571 zachorowań na choroby zakaźne.

133 przypadki wymagały podejmowania czynnych działań p- epidemicznych dla przerwania transmisji chorób zakaźnych wśród mieszkańców powiatu
/wywiady domowe, skierowania do badań kontrolnych, skierowania do dalszej opieki medycznej – przewlekłej, szczepienia, edukacja zdrowotna/

Liczba zachorowań w latach 2012-2016

Wzrost liczby zachorowań dotyczył :

- salmonelloz
- bakteryjnych i wirusowych zakażeń jelitowych
- boreliozy z Lyme
- liczby osób narażonych na wściekliznę z potrzebą szczepień

Spadek odnotowano dla :

- ospy wietrznej
- grypy
- płonicy

W roku 2016 wystąpiły zachorowania nie notowane w roku 2015 na:

- mikobakteriozę
- legionelozę

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie słubickim uznano za dobrą obserwując tendencję spadkową całkowitej liczby zachorowań. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, a wzrost liczby zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał, podobnie jak w latach ubiegłych, charakter sezonowy lub był kontynuacją obserwowanych wcześniej trendów wieloletnich.

ZACHOROWANIA SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

Zakażenia bakteryjne

Salmonellozy

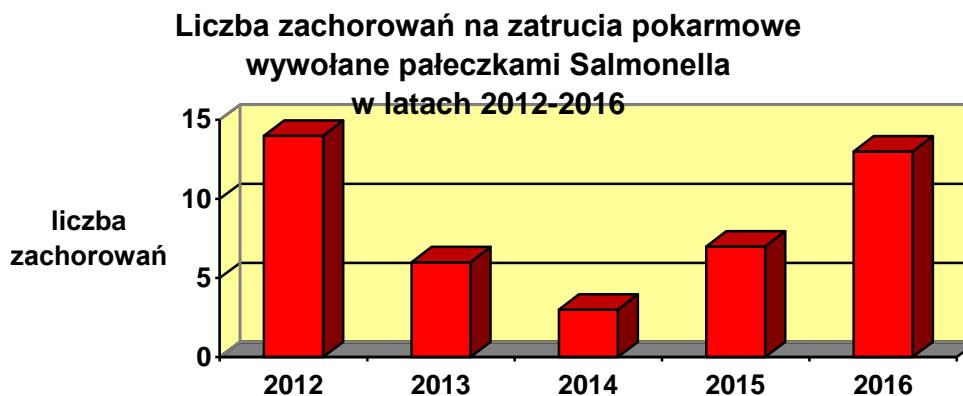
W 2016 roku nastąpił wzrost zachorowań na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella w porównaniu z rokiem 2015.

Ogółem zarejestrowano 13 zachorowań:

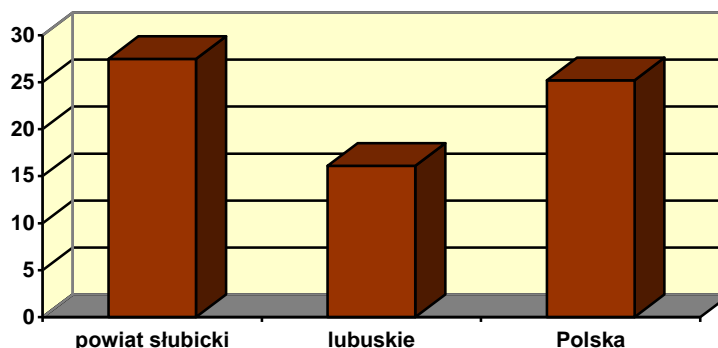
- 9 pojedynczych

- oraz 4 osoby z domowego zbiorowego zatrucia pokarmowego, które wystąpiło w rodzinie zamieszkałej w mieście a nośnikiem bakterii były jajka kurze.

Podczas likwidacji wszystkich zachorowań podejmowano działania zmierzające do ustalenia źródła zakażenia i poprawy stanu sanitarnego w środowiskach domowych. Nadzorem epidemiologicznym były objęte osoby ze styczności z chorymi.

Zapadalność na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella na tle kraju i województwa lubuskiego w roku 2016

Zapadalność w powiecie ślubickim na zatrucia pokarmowe pałeczkami Salmonella była wyższa niż województwie lubuskim i w Polsce.

Inne bakteryjne :

W 2016 roku odnotowano łącznie 7 przypadków bakteryjnych zakażeń jelit.

Czynnikiem etiologicznym były:

- Escherichia coli O25 podejrzana o enteropatogenność
- Escherichia coli inna
- Yersinia pseudotuberculosis
- Campylobacter jejuni
- Clostridium difficile

Zakażenia wirusowe :

Zanotowano:

- 55 wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy
- 1 wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy

Łącznie 36 przypadków zachorowań na choroby jelitowe dotyczyło dzieci do lat 2.

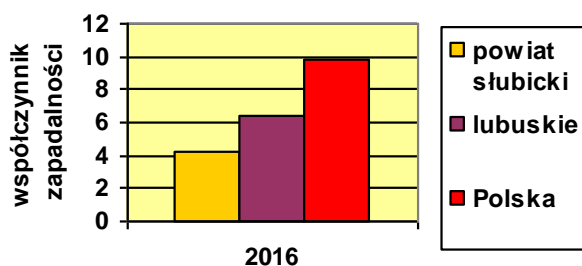
Nie notowano wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez adenowirusy oraz wirusowych zakażeń jelit nie określonych.

ZAKAŻENIA KRWIOPOCHODNE

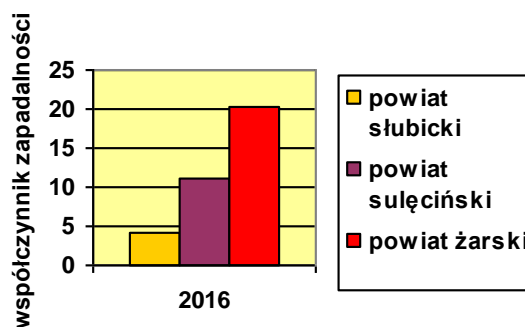
Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W okresie sprawozdawczym zanotowano 1 zachorowanie na przewlekłe nieokreślone WZW typu B - zachorował 41-letni mężczyzna, mieszkaniec wsi, u którego wykryto zakażenie wirusem HBV podczas badań pracowniczych (pracownik służb porządkowych należący do grup szczególnie narażonych).

Zapadalność na WZW typu B
w 2016 roku

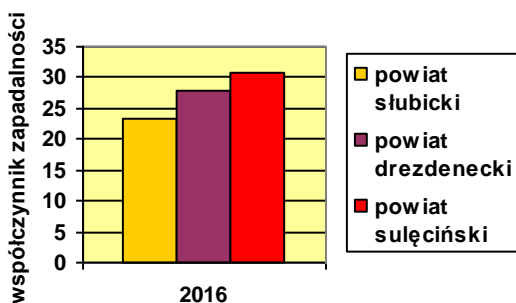
Zapadalność na WZW typu B
w powiecie słubickim na tle innych
powiatów w 2016 roku

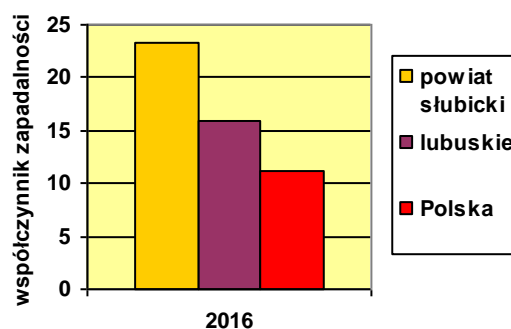
Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W roku 2016 zarejestrowano 10 zachorowań na WZW typu C.

Zapadalność na WZW typu C
w powiecie słubickim na tle
innych powiatów w 2016 roku

Zapadalność na WZW typu C
w 2016 roku

Najbardziej prawdopodobnymi drogami zakażeń były:

- transfuzje krwi przed 1993
- zażywanie narkotyków drogą dożylną
- tatuaże wykonywane nieprofesjonalnie
- kontakty domowe/ seksualne

Ogółem zachorowało:

- 7 mężczyzn z przedziałów wiekowych: 25-66l
- oraz 3 kobiety z przedziałów wiekowych 20-57l

Wszystkie przypadki wykryto drogą badań laboratoryjnych- miały charakter schorzenia przewlekłego co dowodzi przechorowań skąpo/ bezobjawowych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B+C

W 2016 roku zanotowano 1 zachorowanie na przewlekłe WZW typu B+C -

zachorował 29-letni mężczyzna, mieszkaniec miasta, u którego wykryto zakażenie wirusem HBV i HCV w ramach diagnostyki w związku z manifestowaniem objawów- świeże zachorowanie.

NEUROINFEKCJE

W omawianym okresie sprawozdawczym odnotowano:

- **inne bakteryjne zapalenie opon mózgowych określone** - zachorowała 62-letnia kobieta- mieszkanka miasta, która była hospitalizowana a z płynu mózgowo-rdzeniowego wyhodowano *Klebsiella pneumoniae*. /

- **bakteryjne zapalenie opon mózgowych nieokreślone** u 15-miesięcznej dziewczynki- mieszkanki wsi, która w stanie ciężkim z typowymi objawami trafiła do leczenia szpitalnego.

/ powrót do zdrowia nastąpił po długim leczeniu i rehabilitacji późniejszych powikłań neurologicznych/

- **pneumokokowe zapalenie opon mózgowych** - zachorował 44-letni mężczyzna – mieszkaniec wsi, którego również hospitalizowano a z posiewu płynu mózgowo-rdzeniowego wyhodowano *Streptococcus pneumoniae*.

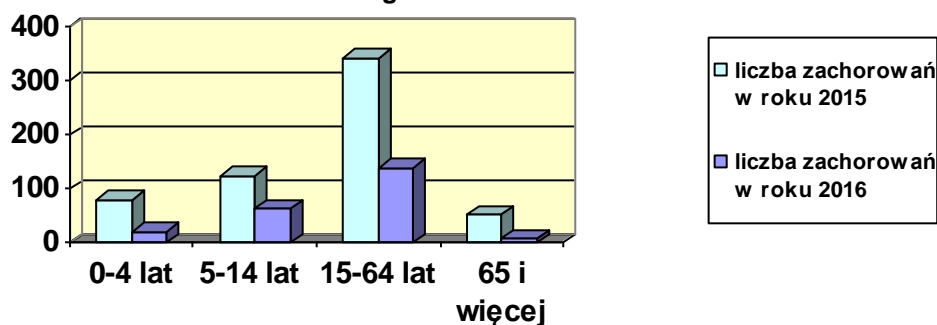
ZACHOROWANIA I PODEJRZENIA ZACHOROWAŃ NA GRYPĘ

W roku 2016 zgłoszono 231 przypadków zachorowań/podejrzeń zachorowań na grypę. Spadek zachorowań można powiązać ze wzrostem liczby zaszczepionych przeciw grypie. Uodporniono ogółem 16% więcej osób niż w roku 2015.

Rozkład zachorowań przedstawiał się następująco:

- 21 przypadków dzieci w wieku 0-4 lat
- 63 przypadki dotyczyły dzieci w wieku 5-14 lat
- 139 wystąpiło wśród młodzieży i dorosłych w wieku 15-64 lat
- 8 u osób w wieku 65 i więcej lat

Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w 2016 roku w porównianiu z rokiem 2015 wg wieku

Cztery osoby wymagały leczenia szpitalnego, pozostałych chorych leczono ambulatoryjnie.

Badaniom laboratoryjnym w programie SENTINEL / diagnostycznie poddano 18 osób chorych stwierdzając:

- w 8 przypadkach obecność wirusa A H1N1 (zwanej potocznie "świńską grypą")
- w 2 przypadku wirusa grypy typu B.
- w 8 nie potwierdzono wirusów grypy

GRUPA CHOROÓB ODZWIERZĘCYCH

Narażenie na wściekłość – potrzeba szczepień

W 2016 roku zanotowano 60 pogryzień / tendencja wzrostowa w stosunku do roku poprzedniego / przez:

- psy własne/ znane/ nieznane- 49
- koty własne/ znane / nieznane odłowione/ nieznane-10
- szczura

/ 10 osób zostało zakwalifikowanych i zaszczepionych przeciw wścieklicznie/

Borelioza

W 2016 roku zarejestrowano 28 przypadków zachorowań na boreliozę z Lyme

- zachorowało 17 mężczyzn i 11 kobiet- mieszkańcy zarówno miast i wsi:

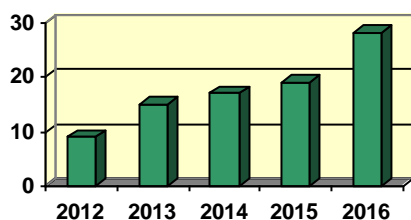
- u 7 chorych wystąpiła postać stawowa

- u pozostałych rumień wędrujący

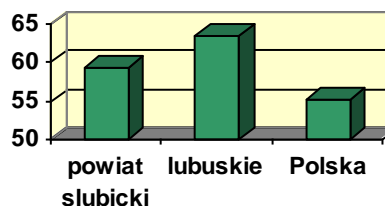
- w 3 przypadkach narażenie miało charakter zawodowy

(pracownik leśny, własna działalność gospodarcza: zagospodarowanie terenów zielonych, agroturystyka).

Liczba zachorowań na boreliozę z Lyme w latach 2012-2016 na terenie powiatu słuwickiego

Zapadalność na boreliozę z Lyme na tle województwa i kraju w 2016 roku

CHOROBY, PRZECIW KTÓRYM PROWADZONE SĄ SZCZEPIENIA OCHRONNE

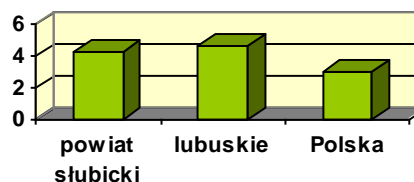
W 2016r. nie występowały na terenie powiatu :

- błonica
- tężec
- odra
- poliomyelitis

Wystąpiły natomiast :

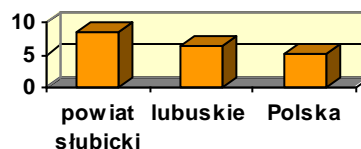
- 2 zachorowania na różyczkę z niepełnych uodpornień

Zapadalność na różyczkę na tle kraju i województwa lubuskiego w roku 2016

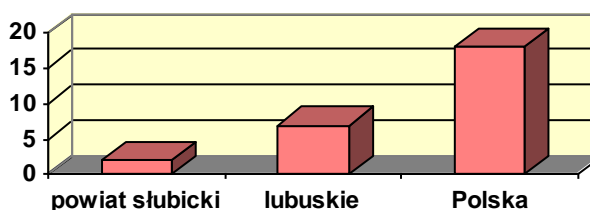
- 4 zachorowania z powodu nagminnego zapalenia przyusznic z niepełnych uodpornień/nieskuteczności szczepienia

Zapadalność na świnkę na tle kraju i województwa lubuskiego w roku 2016

- 1 zachorowanie na krztusiec u osoby dorosłej

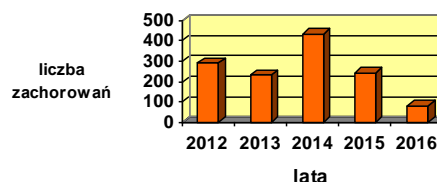
Zapadalność na krztusiec na tle kraju i województwa lubuskiego w roku 2016

Czynnikiem sprzyjającym szerzeniu się krztuśca w populacji jest zanikanie odporności na tę chorobę w przypadku osób, które nabyły ją w wyniku szczepienia.

- 82 przypadki zachorowań na ospę wietrzną wygasanie cyklicznego wzrostu epidemicznego tzw. epidemii wyrównawczej

Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2012-2016 w powiecie słuwickim

POZOSTAŁE CHOROBY NOTOWANE W 2016 ROKU

Legioneloza

Zachorowanie dotyczyło 49-letniej pacjentki hospitalizowanej w ościennym szpitalu.

Gruźlica

Zarejestrowano 5 przypadków nowych zachorowań na gruźlicę płuc.

Trzy przypadki dotyczyły osób nie prątkujących, natomiast dwa osób, które były prątkujące bezpośrednio.

Wszyscy chorzy byli leczeni w Oddziale Gruźlicy i Chorób Płuc w Lubuskim Szpitalu Specjalistycznym Pulmonologiczno – Kardiologicznym w Torzymiu. Jedna kobieta zmarła w drugim dniu hospitalizacji w/w oddziale, mimo włączenia leczenia przeciwprątkowego.

We wszystkich przypadkach skierowano osoby z bezpośredniego kontaktu do nadzoru lekarskiego (łącznie 19 osób).

Mikobakterioza

W 2016 roku zarejestrowano 1 zakażenie układu oddechowego prątkiem niegruźliczym /MOTT/ (wyhodowano z posiewu popłuczyn oskrzelowych) u 54-letniej kobiety, która kaszlała od 3 lat.

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE- NOP

W roku 2016 wystąpiło 5 łagodnych NOP:

- * 2 po podaniu szczepionki Infanrix Hexa
- * 2 po podaniu szczepionki Pentaxim
- * 1 po podaniu szczepionki Infanrix IPV+HIB
/ po szczepionkach skojarzonych /

Wszystkie Niepożądane Odczyny Poszczepienne miały charakter nasilonych odczynów w miejscu wstrzyknięcia – indywidualna reakcja skórna/ błąd wykonania, błąd kwalifikacji /

WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ

W pierwszej połowie 2016 roku w powiecie funkcjonowało 11 kwalifikowanych punktów szczepień, natomiast w drugim półroczu jeden z podmiotów leczniczych przeszedł pod nadzór WSSE w Gorzowie Wlkp. – pozostało 10 punktów szczepień.

- w roku 2016 szczepieniom zgodnie z PSO podlegało 2549 uprawnionych.
- w ramach szczepień obowiązkowych podano dzieciom i młodzieży poniżej 20 roku życia 6132 dawek.
- w ramach zapobiegania tężcowi zaszczepiono 1290 zranionych
- przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B zaszczepiono:
/2 osoby dializowane, 3 osoby zakażone wirusem HCV/
- 4 osoby szczepiono wg indywidualnego kalendarza szczepień
- 63 osoby uprawnione wyjechały poza powiat
- 23 dzieci zwolniono ze szczepień z powodu poważnych schorzeń somatycznych

W stosunku do rodziców uchylających się od obowiązku szczepień 28 dzieci w roku 2016 prowadzimy wstępne postępowanie przed przekazaniem dokumentów do egzekucji przez wojewodę lubuskiego.

Ze szczepień zalecanych skorzystały 1274 osoby:

- p-grypie
- p-Haemophilus influenzae typ B
- p-pneumokokom
- p-meningokokom
- p-ospie wietrznej
- p- HPV
- p-WZW typu A
- p-kleszczowemu zapaleniu mózgu
- p-durowi brzuszному
- p-bieguncie rotawirusowej

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

W 2016r. pod nadzorem znajdowały się 84 obiekty w tym :

- 16 - przychodni, ośrodków, poradni, lecznic
- 2 - zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne
- 2 - zakłady rehabilitacji leczniczej
- 6 - obiektów z grupy ambulatoryjne świadczenia zdrowotne
- 3 - Indywidualne Praktyki Lekarskie
- 15 - Indywidualnych Praktyk Lekarzy Dentystów
- 27 - Indywidualne Specjalistyczne Praktyki Lekarskie
- 4 - Indywidualne Specjalistyczne Praktyki Lekarzy Dentystów
- 1 - grupowa praktyka pielęgniarska
- 8 - placówek/zakładów świadczących inne usługi medyczne.

ROZMIESZCZENIE PODMIOTÓW LECZNICZYCH W POWIECIE SŁUBICKIM W 2016 R

Lp.	Rodzaj	Razem w grupie	Lokalizacja						
			Miasto i Gmina Słubice	Miasto i Gmina Ośno	Miasto i Gmina Cybinka		Miasto i Gmina Rzepin		Gmina Górzycza
					M	W	M	W	
1.	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria	16	6	3	1	2	1	1	2
2.	Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria medyczne	2	2	--	--	--	--	--	--
3.	Zakłady Rehabilitacji leczniczej	2	1	1	--	--	--	--	--
4.	Świadczenia zdrowotne – INNE	6	6	--	--	--	--	--	--
5.	PRAKTYKI ZAWODOWE Indywidualne Praktyki Lekarskie	3	3	--	--	--	--	--	--
6.	PRAKTYKI ZAWODOWE Indywidualne Praktyki Lekarzy Dentystów	15	10	--	1	1	2	--	1
7.	PRAKTYKI ZAWODOWE Indywidualne Specjalistyczne Praktyki Lekarskie	27	23	1	--	-	3	--	--
8.	PRAKTYKA ZAWODOWA Indywidualne Specjalistyczne Praktyki Lekarzy Dentystów	4	2	2	--	--	--	--	--
9.	Grupowe praktyki pielęgniarek	1	1	--	--	--	--	--	--
10.	INNE – obiekty świadczące usługi zdrowotne np. laboratoria, gabinety zdrowia itd.	8	8	--	--	--	--	--	--
RAZEM		84	62	7	2	3	6	1	3

co w liczbach procentowych przedstawia się następująco:

73,8 % podmiotów leczniczych znajduje się w Mieście i Gminie Słubice

8,3 % podmiotów leczniczych znajduje się w Mieście i Gminie Rzepin

5,9 % podmiotów leczniczych znajduje się w Mieście i Gminie Cybinka

8,3 % podmiotów leczniczych znajduje się w Mieście i Gminie Ośno Lubuskie

3,6 % podmiotów leczniczych znajduje się w Gminie Górzycza.

W 2016 roku kontroli sanitarnej poddano 49 podmiotów leczniczych, które oceniono:

- 16 bardzo dobrze
- 26 dobrze
- 4 dostatecznie

Kryteria oceny warunkowały:

- spełnienie wymagań techniczno-sanitarnych,
- warunki higieny świadczonych usług medycznych,
- stopień wdrażania systemu zarządzania jakością.

Stwierdzone uchybienia w obiekcie dotyczyły :

- zaopatrzenia praktyki w odpowiednie środki dezynfekcyjne.
- Uchybienie regulowane było poprzez zalecenia.

Wnioski:

Warunki higieny świadczonych usług w obiektach służby zdrowia nie niosły zagrożeń zdrowotnych dla pacjentów.

ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA

W Powiecie funkcjonowało 55 urządzeń zaopatrujących ludność w wodę przeznaczoną do spożycia, w tym :

- 45 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę
- 10 innych podmiotów zaopatrujących w wodę

Wszystkie obiekty były przedmiotem nadzoru sanitarnego i oceny jakości zdrowotnej wody w toku :

- 249 kontroli
- poboru 167 próbek wody do badań laboratoryjnych
- wykonania 16 badań poziomu chloru
- wykonania 47 pomiarów temperatury wody

Uchybienia stwierdzone w toku kontroli dotyczyły :

- w 13 przypadkach stanu sanitarno- technicznego
- w 27 przypadkach jakości wody

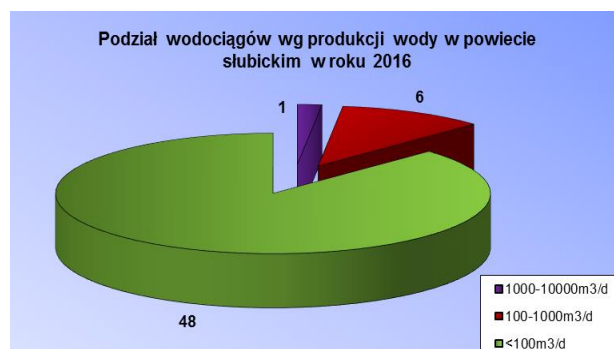
Nieprawidłowości regulowano w drodze :

- 37 decyzji administracyjnych
- 3 zaleceń pokontrolnych

PRODUKCJA WODY I JEJ JAKOŚĆ

- - wodociąg słubicki – średnia produkcja wody – 4689,6 m³/d - dla 18476 odbiorców - woda o dobrej jakości
- - wodociągi o produkcji wody - 100-1000 m³/d - dla 18348 odbiorców; woda o zmiennej jakości w ciągu roku dla 4812 odbiorców (Ośno Lubuskie, Kowalów) z końcem roku woda o dobrej jakości.
- - wodociągi o produkcji wody - do 100 m³/d - dla 10231 odbiorców; woda o zmiennej jakości w ciągu roku dla 3230 osób; woda kwestionowana na koniec roku dla 3 osób (stali mieszkańcy Parku Narodowym „Ujście Warty” w Chyrynie – indywidualne ujęcia wody)

ZAOPATRZENIE W WODĘ W MIASTACH

- 12,24 % mieszkańców miast w ciągu roku korzystało okresowo z wody kwestionowanej (mieszkańcy Ośna Lubuskiego)

ZAOPATRZENIE W WODĘ OBSZARÓW WIEJSKICH

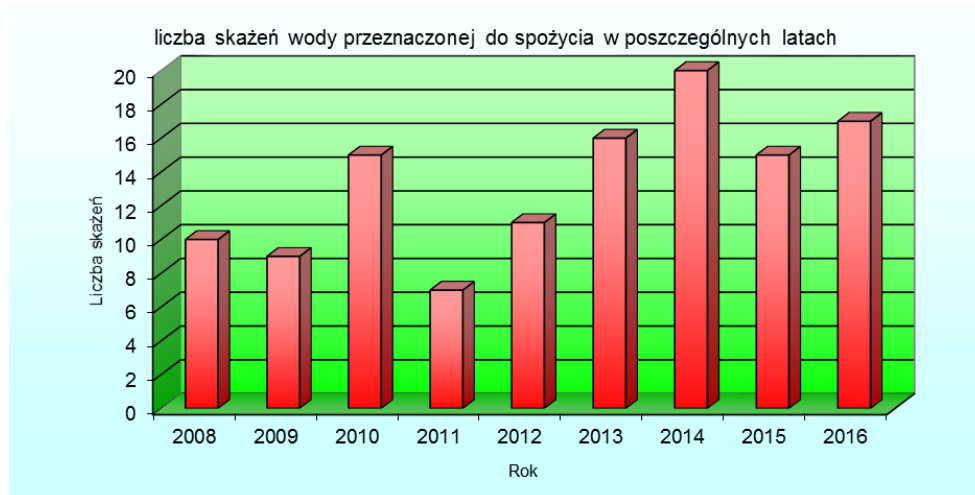
- 27,11% mieszkańców miejscowości wiejskich korzystało okresowo z wody kwestionowanej (Kowalów, Drzeńsko, Staroścín, Lubiechnia Wielka, Pamięcin, Laski Lubuskie – Stacja PKP, Chyryno PN Ujście Warty” Smogóry, Kochań, Podośno, Grabno, Gronów, Połęcko, Drzeniów, Radzików, Tawęcín)
- 0,02% mieszkańców miejscowości wiejskiej korzystało z końcem roku z wody kwestionowanej (Chyryno PN Ujście Warty)

Przyczyny kwestionowania jakości wody:

- a) fizykochemiczne :
- mętność
  - mangan
  - żelazo

Kwestionowana jakość wody pod względem fizykochemicznym była efektem niewydolności pracy urządzeń uzdatniających oraz przestarzałej sieci wodociągowej.

- b) mikrobiologiczne :
- enterokoki
  - bakterii grupy coli
  - Escherichia coli
  - Clostridium perfringens
  - zawyżonej ilości bakterii wodnych

Do skażeń mikrobiologicznych wody doszło wskutek:

- błędów w eksploatacji urządzeń wodnych jak i również nieprawidłowo lub brak przeprowadzenia procesu dezynfekcji zarówno źródeł wody jak i urządzeń, szczególnie po wystąpieniu awarii,
- braku systematycznego płukania końcówek sieci wodociągowej przy zmniejszającym się pobraniu wody przez konsumentów, który ma negatywny wpływ na jakość wody, ze względu na jej zaleganie w sieci rozdzielczej,
- niewłaściwej gospodarki ściekowej w miejscowościach wiejskich, powodującej przedostawanie się ścieków bytowych do gleby co w powiązaniu z intensywnymi opadami deszczu i wysokim poziomem wód gruntowych niosły pogorszenie jakości wody ujmowanej przez studnie głębinowe, szczególnie pod względem mikrobiologicznym.

Wyniki badań były spójne z badaniami prowadzonymi przez producentów w systemie kontroli wewnętrznej jakości wody oferowanej mieszkańcom.

Wnioski:

z końcem roku zanotowano jakościową i ilościową poprawę wody przeznaczonej do spożycia dzięki:

- modernizacji SUW (w: Pamięcinie - wymiana 2 filtrów ciśnieniowych wraz ze złożami; Kowalowie czyszczenie zbiorników wody pitnej i wymiana złoż w odżelaziaczach; Staroście, Drzeńsku, Rzepinie, ul. Malinowa, Żabicach, Ośnie Lubuskim, Kochaniu i Połucku – wymiana złoż filtracyjnych; Lipienica i Świniarach - uzupełnienie złoż filtracyjnych)
- wymianą 2 zbiorników hydroforowych wraz z osprzętem w Gronowie.
- budowie nowej sieci wodociągowej (Słubice-kanal, ul. Nocznickiego, ul. Witosa, ul. Mieszka I oraz Konstytucji 3 Maja, Rzepin, Cybinka – ul. Kaliska i ul. Wileńska, Lubiechnia Wielka, Starków, Pamięcin .

w roku sprawozdawczym nie odnotowano chorób i zatruc wodorozależnych pomimo 17 przypadków skażeń mikrobiologicznych wody, do których dochodziło w ciągu roku 2016

pozytywnie oceniono wewnętrzne systemy kontroli jakości wody prowadzone przez wszystkich producentów oraz systemy awaryjnego zaopatrywania mieszkańców w wodę

JAKOŚĆ WODY W MIEJSCACH WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I BASENACH KĄPIELOWYCH

W 2016 r. nadzorowano :

- 3 miejsca wykorzystywane do kąpeli,
- 3 baseny kąpielowe

Stan sanitarny i porządkowy miejsc wykorzystywanych do kąpeli oceniano w toku:

- 3 kontroli merytorycznych
- 6 bieżących ocen jakości wody

Oceny miejsc wykorzystywanych do kąpeli :

- dobra – nad jeziorami Reczynek i Długie
- dostateczna - nad jeziorem Grzybno

Jakość wody w miejscach wykorzystywanych do kąpeli odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Obiekty basenowe nadzorowano w toku :

- 4 kontroli merytorycznych
- poboru 10 próbek wody do badań
- 10 oznaczeń poziomu chloru

Stan sanitarno- techniczny basenów oceniono :

- dostatecznie w obiekcie OSiR
- dobrze w Pensjonacie Afrodyta Ośnie Lub. i w Przedszkolu Nr 4 w Słubicach

Jakość wody w kontrolowanych basenach kąpielowych :

- odpowiadała wymaganiom sanitarnym
- w większości badań odpowiadała wymaganiom dotyczącym zawartości chloru

Wnioski :

- do nadzoru sanitarnego nie zgłoszono żadnego kąpieliska
- infrastruktura miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpeli była wystarczająca
- zwiększenie wewnętrznej kontroli przez właścicieli basenów nad zawartością chloru wolnego w wodzie basenowej

GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA I ODPADAMI STAŁYMI

Gospodarkę wodno-ściekową powiatu zabezpiecza:

- 5 oczyszczalni zlokalizowanych w miastach
- 6 oczyszczalni na terenach wiejskich

Gospodarkę odpadami stałymi zabezpiecza w powiecie:

- wysypisko w Kunowicach
- wysypisko w Długoszynie

Obiekty te są kontrolowane przez Inspekcję Sanitarną jedynie w przypadku zgłaszanych przez mieszkańców interwencji - wniesiono 3 spraw interwencyjnych dot. gospodarki odpadami stałymi i 5 dot. gospodarki nieczystościami płynnymi.

Odbiór odpadów niebezpiecznych odbywa się na indywidualne zgłoszenia.

Wywóz nieczystości stałych w powiecie obsługuje 18 firm.

Wywóz nieczystości płynnych w powiecie obsługuje 22 firm.

Wszystkie firmy posiadają aktualne zezwolenia.

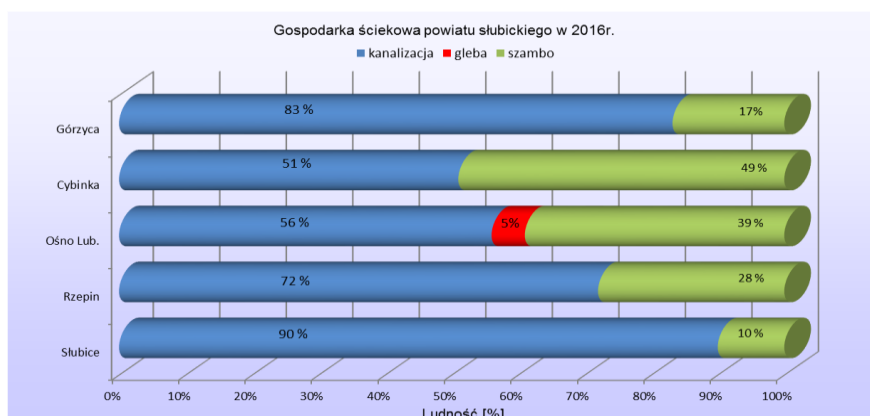
Ocena gospodarki nieczystościami w Powiecie oparta jest na:

- ocenie czystości miast i wsi
- danych pozyskanych z Urzędów Miast i Gmin oraz Starostwa Powiatowego
- wynikach rozpatrywanych interwencji zgłaszanych przez mieszkańców
- akcyjnych kontrolach w związku z przygotowaniem Powiatu do sezonu letniego
- akcyjnych kontroli poboczny dróg dojazdowych i stanu parkingów śródlęsnych
- ocenie przygotowania Powiatu do imprez masowych oraz przemieszczania się dużych grup ludzkich

Wnioski :

W roku sprawozdawczym pozytywnie oceniliśmy :

- dobrą gospodarkę ściekową w miastach Powiatu: Słubice, Rzepin, Cybinka, Ośno Lubuskie oraz w gminie Górzycy,
- prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w gminie Rzepin.
- miejscowości wiejskie w Gminie Słubice (poza Golicami i Kunowicami), Ośno Lub., Rzepin (poza Kowalowem i Starościnem) i Cybinka (poza Bieganowem i Drzeniowem – 51%) nie posiadają kanalizacji ogólnospławnej.

Uwagi wnosiliśmy do:

- braku systematycznego mycia i dezynfekcji pojemników na odpady,
- zaleganie odpadów wielkogabarytowych
- miejscami do stanu sanitarno-techniczny lokalnych składowisk.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2016r. oku zewidencjonowano 275 obiektów do nadzoru sanitarnego, z czego zwizytowanych zostało 155 w toku 161 wizytacji.

Stan kontrolowanych obiektów oceniono:

- bardzo dobrze w 29 przypadkach
- dobrze w 90 przypadkach
- dostatecznie w 36 przypadkach

Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- stanu techniczno - sanitarnego pomieszczeń i urządzeń
- niedostatecznej higieny świadczonych usług

W celu uzyskania poprawy stanu kontrolowanych obiektów wydano:

- 7 decyzji administracyjnych merytorycznych
- 5 zaleceń pokontrolnych

ZAKŁADY FRYZJERSKIE I FRYZJERSKO- KOSMETYCZNE, ODNOWY BIOLOGICZNEJ, TAUTUAŻU I SOLARIA

W 2016 roku na terenie Powiatu Słubickiego funkcjonowało 150 zakładów należących do tej grupy.

Prowadzony nad nimi nadzór sanitarny skupia się na następujących zagadnieniach:

- procesie dezynfekcji narzędzi
- warunkach dekontaminacji rąk
- czystości bielizny i materiałów
- procedurach postępowania z odpadami niebezpiecznymi
- procedurach mycia i dezynfekcji narzędzi

W roku 2016 skontrolowano 100 obiektów w toku 102 kontroli. Obiekty oceniono:

- bardzo dobrze w 24 przypadkach
- dobrze w 57 przypadkach
- dostatecznie w 19 przypadkach

OBIEKTY ŚWIADZĄCE USŁUGI HOTELARSKIE I NOCLEGOWE

Na terenie Powiatu zlokalizowanych jest 11 hoteli, zabezpieczających 1035 miejsc noclegowych. W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 obiektów w toku 6 kontroli i oceniono je:

- bardzo dobrze – 1 obiekt
- dobrze – 3 obiekty
- dostatecznie - 1 obiekt

OBIEKTY WZASOWO - TURYSTYCZNE

W Powiecie Słubickim funkcjonują 23 obiekty z tej grupy, w tym:

- pensjonaty
- motele
- ośrodki wczasowo-wypoczynkowe
- pokoje gościnne
- gospodarstwa agroturystyczne
- inne hotelarskie

Przedmiotem oceny sanitarnej było 8 z nich w toku 8 kontroli. Obiekty spełniają standardy higieniczne wyposażenia i świadczonych usług odpowiednie dla swojej klasyfikacji.

TOALETY PUBLICZNE I OGÓLNODOSTĘPNE

W Powiecie funkcjonuje:

- 5 wyodrębnionych toalet publicznych
- 8 toalet ogólnodostępnych przy obiektach użyteczności publicznej

W roku 2016 zwizytowano 7 toalet w toku 10 kontroli.

Oceniono je:

- dobrze –5 toalet
- dostatecznie - 2 toalety

DWORCE, STACJE PKP I PRZYSTANKI PKS

W grupie tych obiektów kontrolą objęto:

- Dworzec PKP w Rzepinie
- stacje kolejowe w Jerzmanicach Lubuskich i Kowalowie
- 2 przystanki autobusowe

Dworzec PKP w Rzepinie i przystanek PKS w Słubicach oceniono dobrze. Pozostałe obiekty oceniono dostatecznie.

OBIEKTY SPORTOWE I OBIEKTY KULTURALNO - WIDOWISKOWE

W tej grupie nadzorem sanitarnym objętych jest 9 obiektów:

W roku 2016 kontroli poddano 2 obiekty w toku 2 kontroli oceniając je dobrze i dostatecznie

Akcyjnej kontroli w okresie letnim podlegały dziecięce place zabaw.

W roku sprawozdawczym objęto kontrolą 4 obiekty w toku 4 kontroli oceniając je dobrze.

Stan sanitarny placów nie budził zastrzeżeń w ocenie zapewnienia bezpieczeństwa dla użytkowników.

Wnioski:

- do większości obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych w Powiecie a kontrolowanych w roku sprawozdawczym nie wnosiliśmy uwag
- systematycznie przybywa obiektów w dobrym i bardzo dobrym stanie sanitarno-technicznym
- systematycznie poszerza się baza noclegowa o wysokim standardzie
- odnotowuje się poprawę stanu sanitarno-technicznego urządzeń zabawowych i infrastruktury placów zabaw dla dzieci

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

W 2016 roku w powiecie ślubickim w ewidencji pionu higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 721 obiektów. Działania kontrolne prowadzone były w następujących grupach obiektów:

- produkcja żywności
- obrót żywnością
- środki transportu żywności
- żywienie zbiorowe otwarte i zamknięte
- miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością
- sklepy kosmetyczne

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		kierunek zmiany
		2016	rok 2015	
Obiekty ogółem		721	733	-12
1.	Zakłady produkcji żywności	37	33	+4
2.	Obiekty obrotu żywnością	359	372	-13
3.	Środki transportu żywnością	79	75	+4
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (restauracje, bary)	82	88	-6
5.	Zakłady małej gastronomii	107	105	+2
6.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	43	45	-2
7.	Miejsca obrotu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością	10	11	-1
8.	Sklepy kosmetyczne	4	4	0

Skontrolowano 339 obiektów w toku 456 wizytacji, wg kryteriów:

- sklepy wielkopowierzchniowe
- obiekty, które w 2015r. nie były wizytowane
- obiekty, w których w 2015r. stwierdzano zaniedbania
- zakłady produkcji żywności
- sklepy wiejskie
- obiekty, w których oferowane środki spożywcze były przedmiotem składanych w Stacji Sanitarnej interwencji mieszkańców
- obiekty, w których oferowane środki spożywcze/materiały do kontaktu z żywnością były przedmiotem powiadomień w systemie RASFF oraz kosmetyki w powiadomieniach RAPEX
- obiekty wizytowane na wniosek przedsiębiorców
- akcyjności
  - obiekty wprowadzające do obrotu jaja i drób w związku z wystąpieniem zagrożenia ptasiej grypy w województwie lubuskim
  - obiekty związane ze zwiększonym ruchem turystycznym podczas Festiwalu „Przystanek Woodstock”
  - obiekty zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży
  - placówki handlowe prowadzące sprzedaż mięsa mielonego na życzenie klienta
  - obiekty związane z podejrzeniem wprowadzania do obrotu środków zastępczych

Najczęściej stwierdzane zaniedbania dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej
- złego stanu sanitarny pomieszczeń
- zatrudniania personelu bez aktualnych orzeczeń lekarskich
- nierzetelności zapisów systemów jakości
- braku ręczników papierowych
- braku bieżącej wody

Ich usunięcie regulowano w drodze:

- 26 mandatów karnych - to wskazuje na poprawę higieny produkcji i obrotu żywnością
- 112 decyzji administracyjnych
  - w tym:
    - 2 decyzje unieruchamiające
    - 2 podmioty za wprowadzanie do obrotu żywności niewłaściwie oznakowanej oraz produkcję posiłków niezgodnie z decyzją PPIS zatwierdzającą zakład ukarane zostały przez LPWIS w Gorzowie Wlkp.

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

Stacja Sanitarna obejmuje nadzorem 37 zakładów z tej grupy:

- 5 piekarni
- 2 ciastkarnie
- 10 automatów do produkcji lodów
- 1 wytwórnię lodów
- 2 zakłady garmażeryjne
- 1 wytwórnię wód gazowanych
- 1 zakład przetwórstwa warzyw
- 1 gorzelnię
- 1 zakład czyszczenia grzybów
- 1 zakład prażenia i konfekcjonowania słonecznika
- 1 zakład produkcji sałatek owocowych
- 1 zakład produkcji napojów alkoholowych
- 10 zakładów produkcji pierwotnej

W roku sprawozdawczym skontrolowano 21 obiektów co stanowi 56,76%.

Obserwowane nieprawidłowości dotyczyły:

- braku właściwej higieny produkcji w obiekcie
- złego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia i pomieszczeń
- stosowania środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości
- braku właściwego oznakowania
- braku dokumentacji z zakresu dobrej praktyki produkcyjnej

Usunięcie nieprawidłowości egzekwowano poprzez:

- mandatowanie
- 5 decyzji administracyjnych, w tym 1 unieruchamiającą ciastkarnię w piekarni
- pouczenia

Pozytywnie oceniamy:

- dobrą jakość zdrowotną produkowanej żywności
- monitoring szkodników w obiektach
- system traceability – monitorowanie dostawców i odbiorców

OBIEKTY OBROTU ŻYWNOCIĄ

Obiekty obrotu żywnością stanowią w powiecie najliczniejszą grupę zakładów żywnościowych
Zewidencjonowano 359 obiektów:

- 278 sklepy spożywcze
- 5 kiosków spożywczych
- 9 magazynów hurtowych
- 31 obiektów ruchomych i tymczasowych
- 36 inne obiekty obrotu żywnością

Przeprowadzono w nich 263 kontrole sanitarne.

Uwagi wnoszone do obiektów stanowiły:

- oferowanie do sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych
- brak procedur wycofywania środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych oznakowanych niezgodnie z obowiązującymi przepisami
- brak bieżącej ciepłej wody
- zły stan sanitarno-higieniczny obiektu
- niewłaściwa temperatura w urządzeniach chłodniczych
- brak dokumentacji dot. dobrej praktyki higienicznej (GHP)
- brak termometrów w urządzeniach chłodniczych
- obecność gryzoni

Nieprawidłowości usuwane były podczas kontroli po udzielonym pouczeniu lub egzekwowano ich usunięcie w drodze decyzji administracyjnej. Wydano 1 decyzję unieruchamiającą obrót z uwagi na obecność gryzoni. LPWIS w Gorzowie Wlkp. ukarał 1 podmiot za wprowadzenie do obrotu żywności bez oznakowania.

Nałożono 15 mandatów głównie za wprowadzanie do obrotu żywności po terminach.

NADZÓR NAD SUPLEMENTAMI DIETY

Nadzór obejmował kontrole w:

- sklepach/stoiskach specjalistycznych
- na portalach internetowych – 26 kontroli

Ogółem oceniono 46 suplementów diety. Pobrano do badań 10 próbek suplementów diety w kierunku znakowania oraz zawartości witamin i składników mineralnych. Kwestionowano 1 próbkę za znakowanie. Przeprowadzono 4 kontrole interwencyjne w związku z otrzymaniem list dystrybucyjnych w systemie RASFF-u dot. kwestionowanych suplementów diety pn. „Duo-Lactil”, „Revex 16 Scitec Nutrition”, „Zioła Mnicha Herbata PU-erh na odchudzanie”

- wycofano z obrotu 14 opakowań

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

W tej grupie działa 232 obiektów:

- 82 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, bary, kawiarnie)
- 107 zakładów małej gastronomii (smażalnie, tzw. fast-food, pijalnie piwa)
- 43 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego- placówki prowadzące zorganizowane żywienie (domy wczasowe, kolonie i obozy, placówki oświaty)

Przedmiotem oceny w toku dokonanych 156 kontroli były:

- wzmożony nadzór nad zakładami gastronomicznymi w okresie letnim
- higiena procesów technologicznych na każdym etapie
- stan techniczny i czystość bieżąca sprzętu pomocniczego i urządzeń
- dezynfekcja naczyń stołowych
- warunki do dekontaminacji rąk personelu i jego stan zdrowia
- jakość zdrowotna surowców i sposób przechowywania
- zapisy monitoringu systemu jakości
- monitoring odpadów
- ocena jakości żywienia dzieci i młodzieży w obiektach nauczania i wychowania, na koloniach i obozach

Nieprawidłowości dotyczyły:

- wprowadzania środków spożywczych po terminach
- niedostatecznej higieny w obiekcie
- zatrudniania personelu bez aktualnych badań lekarskich
- braku bieżącej wody
- brak ręczników papierowych
- braku dokumentacji z zakresu GHP

Regulowano je w toku:

- decyzji administracyjnych
- 7 mandatów karnych
- kara pieniężna PLWIS w Gorzowie Wlkp. za produkcję posiłków niezgodnie z zatwierdzającą decyzją PPIS

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

Kontrola ich jakości opiera się na:

- badaniach laboratoryjnych pobieranych próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu
- badaniach laboratoryjnych pobieranych w związku ze zgłoszeniem podejrzenia zatrucia pokarmowego
- uczestniczeniu w systemie wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności w części systemu RASFF

Przedmiotem badań były:

- parametry mikrobiologiczne i chemiczne
- właściwości organoleptyczne
- zanieczyszczenia fizyczne i biologiczne

Badaniom poddano szeroki asortyment środków spożywczych:

- warzywa świeże i przetwory
- mięso, mięso mielone wieprzowe,
- mięso drobiowe i elementy tuszek, podroby
- ryby wędzone w szczelnych opakowaniach z folii
- mleko i przetwory mleczne, lody
- żywność dla niemowląt
- przetwory zbożowo-mączne
- wyroby cukiernicze czekoladowe,
- wyroby ciastkarskie
- mrożone owoce
- świeże i suszone owoce
- wody mineralne i napoje bezalkoholowe
- przyprawy i zioła
- wyroby garmażeryjne
- koncentraty spożywcze
- suplementy diety
- tłuszcze smaźalnicze

MATERIAŁY I WYROBY DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

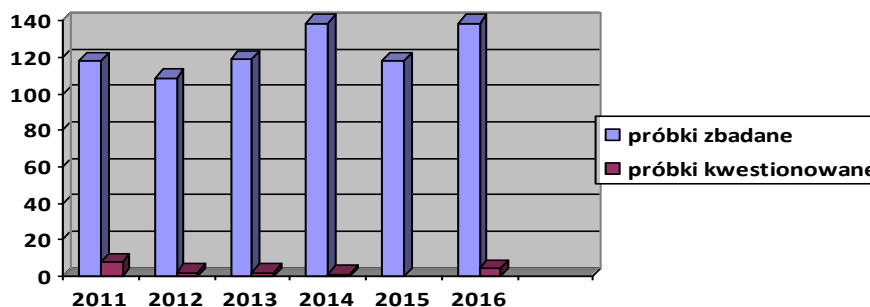
Pobrano 139 próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu

- 136 stanowiły próbki żywności
- 3 dotyczyły materiałów do kontaktu z żywnością (talerze i kubki)

Kwestionowano 4 próbki:

- Plusssz Clasic – suplement diety – badanie w kierunku zawartości witamin i składników mineralnych- kwestionowano za znakowanie
- herbatniki bezglutenowe Milly Friends á 125g (Italy) - kwestionowane za znakowanie z uwagi na brak podania w języku polskim pełnej informacji o wartości odżywczej i nazwy podmiotu wprowadzającego na rynek polski
- Caprio czerwone winogrono Napój owocowy – badanie przeprowadzono w kierunku substancji dodatkowych. Próbkę kwestionowano za niewłaściwe znakowanie z uwagi na dodatek substancji słodzących bez podania informacji na etykiecie, że napój jest o obniżonej wartości energetycznej lub bez dodatku cukru.
- jaja kurze – kwestionowano na powierzchni skorupki obecność Salmonella Enteritidis (ognisko domowe zatrucia pokarmowego po spożyciu naleśników z twarogiem z dodatkiem surowego żółtka)

Ilość próbek zbadanych i kwestionowanych w latach 2011-2016

W 2016 r. ogółem przebadano 139 próbek – kwestionowano 4

MATERIAŁY I WYROBY PRZEZNACZONE DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Na terenie powiatu ślubickiego funkcjonują tylko specjalistyczne obiekty ich obrotu:

- 2 hurtownie i 8 sklepów z materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Do ich stanu sanitarno-technicznego nie wnosiliśmy uwag.

Do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki w kierunku migracji ołowiu i kadmu w tym:

- talerz deserowy
- kubek ceramiczny „serce”
- kubek szklany- pastel zielony

Badane próbki nie były kwestionowane.

KOSMETYKI

W powiecie funkcjonują 4 specjalistyczne obiekty ich obrotu oraz stoiska w marketach. W 2016 r. prowadzono 1 kontrolę tematyczną - ocena zgodności oznakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami obowiązujących przepisów.

W bieżącym roku PPIS nie otrzymał notyfikacji kosmetyków przesłanych w systemie RAPEX, które mogłyby stwarzać zagrożenie dla zdrowia. Nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek.

NADZÓR NAD ŻYWNOŚCIĄ ZMODYFIKOWANĄ GENETYCZNIE GMO

Przedmiotem oceny było:

- poprawność oznakowania

Nie badano żywności w kierunku GMO w ramach weryfikacji zgodności oznakowania producenta.

GRANICZNA KONTROLA SANITARNA

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 48 granicznych kontroli sanitarnych w oparciu o które wydano 44 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych dla niełupki słonecznika z Turcji i 4 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych dla niełupki słonecznika z Macedonii.

FUNKCJONOWANIE W POWIECIE SYSTEMU RASFF

Stację Sanitarną powiadomiono w 12 przypadkach

- Chrzan tarty Horseradish- obecność siarczynów bez deklaracji na etykiecie
- ciasteczka czekoladowe pn. „Disney chocolate chip cookies” – niedeklarowany składnik alergenny
- Rodzynki suszone Kresto (kraj pochodzenia Turcja) – obecność ochratoksyny
- Kubki szklane z Chin - kwestionowane z uwagi na migrację ołowiu i kadmu
- Woda źródłana Lewiatan – obecność bakterii grupy coli
- czekolada mleczna DUET – przekroczenie poziomu WWA
- koncentrat napoju dla sportowców Activ Hot Sport o smaku grejfrutowym – przekroczenie poziomu barwnika żółci chinolinowej
- suplement diety „Zioła Mnicha herbata PU-erh na odchudzanie” – przekroczenie poziomu WWA
- kiełbasa żywiecka – antybiotyk w mięsie
- Provitus Kurki marynowane – brak oznakowania o dwutlenku siarki
- suplement diety Revex 16 SCITEC Nutrition – wysoki poziom synefryny
- suplement diety –Duo-Lactiil kapsułki – obecność bakterii Enterococcus faecium

Działania wymagały przeprowadzenia 18 kontroli. Wycofano z rynku 144 szt.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W 2016 zarejestrowano łącznie 12 przypadków zatrucień środkami zastępczymi w następujących przedziałach wiekowych:

- 15-19 lat – 2, (pełnoletni)
- 20-24 lata – 2
- 25-29 lat - 1
- 30-34 lat - 4
- 35-39 lat – 3

Środki zastępcze zażywali mężczyźni. W większości byli oni mieszkańcami miast, z wyjątkiem 2.

PPIS w Słubicach podjął liczne działania profilaktyczne, wykłady szkoleniowe i pogadanki, między innymi podczas akcji wypoczynku zimowo-letniego, a także wśród osób objętych kwalifikacją wojskową, dystrybucję materiałów oświatowych podczas spotkań z mieszkańcami powiatu w czasie imprez szkolnych, lokalnych i masowych.

Wnioski:

Pozytywnie oceniono:

- wzrost odpowiedzialności podmiotów przy wycofywaniu produktów
- przestrzeganie w większości zakładów zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej GHP/GMP oraz wdrażanie systemu HACCP w dużych zakładach
- używanie tłuszczów smażalniczych dobrej jakości - kontrolowane przy pomocy testów WKT
- prawidłowe funkcjonowanie systemu traceability
- brak widocznego wzrostu zgłaszanych interwencji ze strony klientów

Negatywnie oceniono

- wprowadzanie żywności do obrotu po terminach
- brak higieny w niektórych obiektach
- brak właściwego znakowania wyrobów miejscowych producentów

WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Przedmiotem nadzoru Inspekcji Sanitarnej nad obiektami oświatowo- wychowawczymi była ocena przestrzegania obowiązujących norm w zakresie:

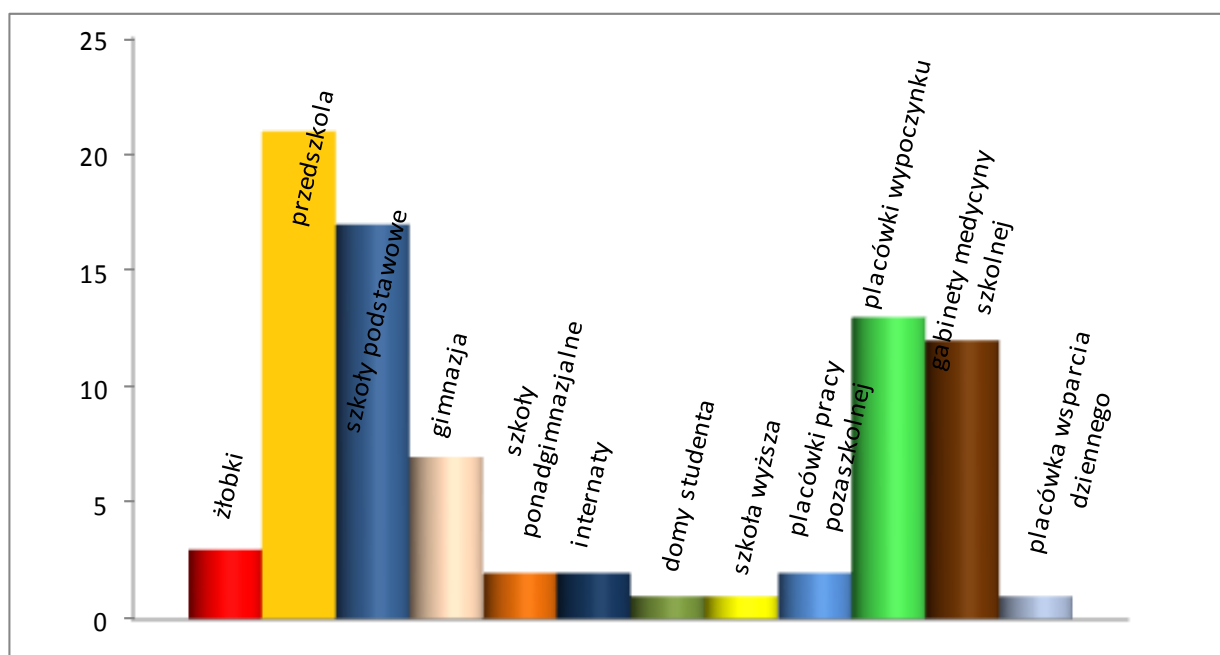
- stanu techniczno- sanitarnego obiektów i ich wyposażenia
- warunków pracy ucznia
- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego
- dożywiania
- profilaktycznej opieki medycznej
- warunków wypoczynku letniego i zimowego

Stacja Sanitarna obejmuje nadzorem 70 obiektów stałych w tym:

- 3 żłobki
- 21 przedszkoli
- 27 szkół na różnym poziomie kształcenia
- 6 innych placówek oświatowo-wychowawczych
- 1 placówka wsparcia dziennego
- 12 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Placówki będące pod nadzorem Higieny Dzieci i Młodzieży.

Nadzór prowadzono w toku 88 kontroli.

W roku 2016 skontrolowano:

- 48 placówek oświatowo-wychowawczych
- 3 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

oraz

- 14 miejsc wypoczynku na 16 turnusach.

Na różnych poziomach kształcenia naukę w skontrolowanych placówkach pobierało 6885 uczniów. Z placówek wypoczynku korzystało 647 uczestników.

STAN SANITARNO- TECHNICZNY

Żaden obiekt w Powiecie nie funkcjonował w złym stanie technicznym.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły:

- nieprawidłowości oświetlenia elektrycznego w 1 szkole.

Na powyższe uchybienia wydano decyzje administracyjną z terminem wykonania do dnia 31.12.2016r.

WARUNKI PRACY UCZNIĄ

Higieniczne warunki nauki kontrolowano w toku ocen, badań i pomiarów:

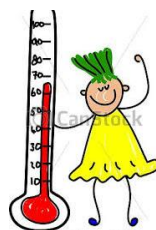
- 204 tygodniowych rozkładów lekcji dokonując oceny w 19 placówkach. Zakwestionowano 8 planów lekcji.

- badań wagi 485 tornistrów/plecaków uczniów 4 szkół podstawowych w: SP1, SP3, Żabicach, Smogórach. 82,9 % waga przekraczała dopuszczalne normy. Normę stanowi obciążenie nie przekraczające 10% wagi ciała ucznia

- oceny dostosowania mebli do zasad ergonomii w 42 oddziałach w 14-tu placówkach u 588 dzieci. Oceny dokonano na podstawie analizy stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka poprzez pomiar :
  - wzrostu uczniów/przedszkolaków
  - wysokości stolików i krzeseł
 a następnie prawidłowego zestawienia mebli oraz dostosowania do wzrostu uczniów/przedszkolaków. Nieprawidłowości nie odnotowano.

- pomiarów temperatury w 101 pomieszczeniach w 28 placówkach w okresie grzewczym nie wnosząc uwag.

- 92 pomiary natężenia oświetlenia w 6 pomieszczeniach do nauki w 1 placówce. Zakwestionowano 85 pomiarów- przeważało niedoświetlenie tablic

Placówki gwarantowały bezpieczeństwo:

- w pracowniach komputerowych-
- w pracowniach chemicznych

INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Na terenie Powiatu 3 Szkoły Podstawowe nie dysponują salami gimnastycznymi SP w Białkowie, Społeczna Niepubliczna Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I Stopnia w Słubicach, Niepubliczna SP w Pamięcinie.

Zajęcia w tych placówkach odbywają się na korytarzach, boiskach lub w obiektach należących do innych placówek.

Pozostałe obiekty posiadają sale zastępcze utworzone z większych pomieszczeń klasowych, zespoły sportowe, boiska na terenie szkoły lub korzystają z hal sportowych, w których w godzinach przedpołudniowych programowo realizowane są szkolne zajęcia wychowania fizycznego.

DOŻYWIANIE DZIECI I MŁODZIEŻY W SZKOŁACH

DOŻYWIANIE DZIECI W SZKOLE

Dożywianie w formie ciepłych posiłków prowadziło 20 szkół.

Objęto nimi 2203 uczniów z czego 489 dofinansowano

- ze śniadań korzystało 167 uczniów
- z obiadów jednodaniowych 761
- z dwudaniowych 1442

Najliczniejszą grupę stanowili uczniowie szkół podstawowych.

- W 2016 roku w szkołach podstawowych kontynuowano program „Owoce w szkole”.

Celem programu jest zmiana nawyków żywieniowych dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w codziennej diecie oraz propagowanie zdrowego odżywiania.

Na terenie powiatu słubickiego w programie uczestniczyło 14 szkół obejmując 2866 uczniów klas I-III.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA W SZKOŁACH

Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej funkcjonują w 12 obiektach. W pozostałych szkołach, opieka pielęgniarska sprawowana jest w wyznaczonych przez dyrektora do tego celu pomieszczeniach.

Pielęgniarki środowiska szkolnego zabezpieczają opiekę zdrowotną od szkół podstawowych do ponadgimnazjalnych w zakresie:

- fluoryzacji uzębienia,
- przeglądów czystości,
- programów profilaktycznych,
- badań przesiewowych,
- zdarzeń zdrowotnych.

Do stanu sanitarno- technicznego gabinetów oraz pracy merytorycznej nie wnosiliśmy uwag.

WARUNKI WYPOCZYNKU I REKREACJI

Wypoczynek organizowało 12 obiektów stałych i 1 obozowisko w toku 16 turnusów.

Z wypoczynku zimowego skorzystało 288 uczniów.

Z wypoczynku letniego 359 uczniów.

Ocenie kontrolnej poddano :

- warunki zdrowotne i bezpieczeństwo pobytów
  - stan sanitarno- techniczny pomieszczeń
  - formy rekreacji i zajęć dydaktycznych
  - higienę dożywiania i jakość posiłków
- Stacja Sanitarna wspierała organizatorów i uczestników w wiedzę i materiały edukacyjne z zakresu oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Prowadzony nad obiektami nadzór pozwala stwierdzić, że:

- systematycznie podejmowane prace modernizacyjne wpływały na rosnącą poprawę warunków pobytu w placówkach
/w większości szkół odbywały się różnie zakrojone prace konserwatorsko- remontowe/
- urzędnicy, sprzęty i meble, stanowiące wyposażenie obiektów są sukcesywnie wymieniane na nowe posiadające atesty/ certyfikaty zgodne z normami
- szkoły na różnym etapie edukacji zapewniały uczniom możliwość pozostawienia części podręczników oraz innych przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach lub półkach, nie mniej jednak waga tornistrów nadal przekraczała dopuszczalne normy .
/powodem takiego stanu było przynoszenie przez uczniów książek, zeszytów, ćwiczeń do nauki nie ujętych w planie danego dnia, słowników, dodatkowych ciężkich piórników i wielu innych przedmiotów obciążających plecaki /.
- dobrze oceniono warunki organizowania letniego i zimowego wypoczynku i wzrost osób korzystających z wypoczynku letniego.

W niektórych obiektach wychowania i nauczania prowadzono szeroko zakrojone prace modernizacyjne w wyniku których:

- Społeczna Niepubliczna Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I Stopnia została przeniesiona do nowego budynku adaptowanego na cele szkoły.
- Szkoła Podstawowa w Białkowie została rozbudowana o dodatkowe pomieszczenia: świetlicę, sanitariaty, zewnętrzne schody, pochylnie i zadaszenie.
- do Szkoły Podstawowej Nr 2 i Gimnazjum Nr 2 został dobudowany budynek szkolny, w którym znajdują się sale dydaktyczne, świetlica, szatnia dla uczniów, sala konferencyjna oraz pomieszczenie przeznaczone na archiwum.
- w Przedszkolu Samorządowym Nr 1 „Jarzębinka” oraz w Przedszkolu Samorządowym Nr 4 „Krasnal Hałabała” w Słubicach dokonano przebudowy oraz rozbudowy części budynku, wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń techniczno-gospodarczych na pomieszczenia dydaktyczne, socjalne i pracownicze.
- w Internacie Technikum Leśnego w Staroście trwał remont generalny sanitariatów
- nadal rozbudowywał się ZS w Cybince.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

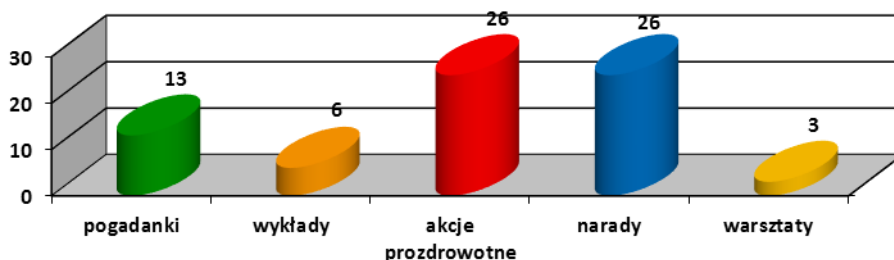
Kierunki działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia uwzględniały:

- sytuację epidemiologiczną i potrzeby zdrowotne mieszkańców powiatu
- realizację programów profilaktycznych wynikających z wytycznych GIS

koncentrowały się na:

- udzielaniu wsparcia organizacyjnego, metodycznego i merytorycznego realizującym programy zdrowotne
- podejmowaniu działań oświatowych w upowszechnianiu zdrowego stylu życia:
- nauczaniu samobadania ciała w profilaktyce nowotworowej
- upowszechnianiu zasad zdrowego stylu życia poprzez lokalne środki masowego przekazu i sieć internetową
- wspieraniu w edukację zdrowotną spotkań lokalnej społeczności we współpracy z lokalnymi samorządami

Formy działań oświatowych podejmowanych przez Stację Sanitarną

DZIAŁANIA WŁASNE STACJI SANITARNEJ NA RZECZ PROMOCJI ZDROWIA

Działania oświatowe kierowane były do wszystkich grup wiekowych naszych mieszkańców i dotyczyły edukacji w zakresie:

- aktywności fizycznej w zdrowym stylu życia
- profilaktyki nowotworowej
- zapobiegania uzależnieniom od środków psychoaktywnych
- zdrowego odżywiania
- higieny osobistej

Pogadanki

- z zakresu zachowań prozdrowotnych i bezpieczeństwa wypoczynku kierowano do uczestników zimowego i letniego wypoczynku
- z zakresu higieny osobistej dziecka do rodziców/ opiekunów dzieci przedszkolnych i szkół podstawowych

Wykłady

na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychotropowych kierowane były do:

- uczniów, nauczycieli i pedagogów Gimnazjum w Słubicach i Kowalowie
- młodzieży objętej kwalifikacją wojskową

na temat zachowań prozdrowotnych w zapobieganiu HIV/AIDS do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej

Akcje prozdrowotne

w postaci organizowania stoisk o tematyce prozdrowotnej prowadzono na bazie:

- przedszkoli i szkół
- domów kultury
- spotkań lokalnych i festynów
- spotkań członków zrzeszeń i organizacji
- imprez masowych

KRAJOWE PROGRAMY EDUKACYJNE

„Trzymaj formę”

Program promujący zdrowy styl życia poprzez zwiększenie aktywności fizycznej i poprawę sposobu żywienia i jakości zdrowotnej żywności.

Adresowany jest do uczniów szkół podstawowych w klasach IV-VI oraz szkół gimnazjalnych a także ich rodziców i opiekunów.

Funkcjonuje od roku szkolnego 2006/2007r w kolejnych edycjach.

Program realizowało 14 SP i 6 gimnazjów.

3 czerwca – Gimnazjum Nr 2 wsparcie przez pracowników PSSE imprezy podsumowującej realizowany program

Wojewódzki Program Profilaktyki Raka Piersi i Raka Szyjki Macicy”

To w ramach krajowego programu przeciwdziałania nowotworom program, którego celem jest zwiększenie wczesnej wykrywalności zmian nowotworowych gruczołu piersiowego i szyjki macicy poprzez systematyczną kontrolę lekarską, mammograficzną, samobadanie piersi, i badania cytologiczne. Jest realizowany we współpracy z Centrum Onkologii.

Program obejmuje:

- dostarczenie wiedzy o nowotworach piersi i szyjki macicy
- naukę samobadania

Działania kierowane do uczennic szkół gimnazjalnych, ponad gimnazjalnych, studentek i ogółu kobiet powiatu rozszerzyliśmy o populację chłopców i mężczyzn prowadząc wykłady połączone z instruktażem praktycznej nauki samobadania ciała.

- w miesiącu profilaktyki raka piersi zorganizowano w ZSL warsztaty

Program profilaktyki HIV/AIDS

Nacelowany na zapobieganie zakażeniom HIV i chorobę AIDS, poprzez unikanie ryzykownych kontaktów seksualnych i zachowań w warunkach życia codziennego oraz zawodowego w pracach z naruszeniem ciągłości tkanek, ratownictwie i narażeniu przestępczym w pracach operacyjnych.

W jego realizacji Stacja współpracowała z placówkami oświatowo – wychowawczymi, zakładami opieki zdrowotnej, ginekologami/ położnikami oraz Krajowym Centrum ds HIV/ AIDS.

Od szeregu lat w Stacji Sanitarnej działa telefoniczny punkt informacyjny ds. HIV/AIDS. Pracownicy PSSE, w ramach obchodów **Światowego Dnia AIDS**, zorganizowali punkty informacyjno-konsultacyjne

„Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”

Program prozdrowotny kierowany do wszystkich grup wiekowych społeczeństwa. W jego założeniach wyodrębniono części tematyczne przeznaczone dla populacji dzieci i młodzieży:

- „Znajdź właściwe rozwiązanie”- realizowało 6 placówek
- „Nie pal przy mnie proszę” – realizowało 4 placówki
- „Czyste powietrze wokół nas” – realizowało 8 przedszkoli

oraz projekt „TOB3CIT- Miasta wolne od dymu tytoniowego”, którego misją jest ochrona zdrowia ludności w Polsce poprzez:

1. **upowszechnienie wiedzy o istniejącym prawie** – *ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z dnia 30 stycznia 1996 roku z późn. zm.)*
2. **podnoszenie świadomości na temat wpływu dymu tytoniowego na zdrowie człowieka** (bierne i czynne palenie)
3. **egzekucję obowiązującego zakazu palenia.**

Program Edukacyjny w zakresie Profilaktyki Wszawicy wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych

Program adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów klas I –III szkół podstawowych, rodziców i opiekunów dzieci, nauczycieli, organizatorów wypoczynku zimowo- letniego.

Cel programu:

- zmniejszenie występowania wszawicy w środowisku szkolnym i przedszkolnym oraz dostarczenie wiedzy z zakresu zapobiegania wszawicy
- kształtowanie pozytywnych zachowań prozdrowotnych wśród dzieci, rodziców i nauczycieli.

W 2016 roku program realizowały wszystkie przedszkola i szkoły podstawowe w powiecie.

„STOP! HCV” –

Program adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Istotą programu było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży o istocie choroby, drogach transmisji zakażenia wirusem żółtaczką typu C oraz potrzebie diagnostyki serologicznej. W ramach realizacji programu w punktach konsultacyjno - edukacyjnych prowadzono edukację oraz kolportaż materiałów.

AKCJE PROMUJĄCE ZDROWIE

Światowy Dzień Zdrowia

„Pokonaj cukrzycę” pod takim hasłem przebiegały obchody Światowego Dnia Zdrowia w 2016 roku.

- **7 kwietnia** dla uczniów, nauczycieli i pracowników **Gimnazjum Nr 1 w Słubicach** pracownicy Inspekcji Sanitarnej zorganizowali punkt informacyjny - edukacyjny,

- **21 kwietnia** dla rodziców i nauczycieli przygotowano wykład z zakresu Cukrzycy a następnie w punkcie promocji można było bezpłatnie:

- zmierzyć ciśnienie krwi,
- obliczyć wskaźnik BMI,
- zmierzyć nawodnienie i muskulaturę organizmu oraz dzienne zapotrzebowanie na kalorie,
- zbadać poziom cukru we krwi,
- otrzymać najważniejsze informacje oraz materiały edukacyjne na temat prozdrowotnych zachowań.

Światowy Dzień bez Tytoniu

31 maja w związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu w Collegium Polonicum w Słubicach zorganizowano prozdrowotną akcję

Światowy Dzień Rzucania Palenia

w dniu **18 listopada** w ZS w Kowalowie uczniowie Gimnazjum wysłuchali wykładu z profilaktyki uzależnień.

Społeczna kampania „Stop Meningokokom”

ogólnokrajowa kampania nagłaśniająca potencjalne niebezpieczeństwo wystąpienia sepsy

Materiały edukacyjne, wskazujące na sposoby zapobiegania sytuacjom niosącym możliwość transmisji zakażeń, które mogą prowadzić do rozwoju sepsy, zostały przekazane do zakładów pracy, placówek nauczania i wychowania, indywidualnych praktyk lekarskich, placówek letniego i zimowego wypoczynku.

Zapobieganie grypie

- promocja szczepień ochronnych
- dystrybucja materiałów oświatowych,
- ekspozycje wizualne w budynku Stacji,

Wspieranie organizatorów i uczestników wypoczynku letnio - zimowego:

- w materiały oświatowe
- w wiedzę o zachowaniach prozdrowotnych

Higiena osobista i zdrowe odżywianie

- Prowadzono pogadanki w ramach bieżących kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo –wychowawczych. oraz w ramach **Akcji Lato i Zima** we współpracy z KPP, PPSP Słubice i Kuratorium Oświaty w Sulęcinie
- z zasad utrzymywania higieny osobistej i otoczenia oraz higieny jamy ustnej,
- z zasad zdrowego żywienia,
- znaczenia aktywności ruchowej dla zdrowia,
- z problematyki uzależnień od nikotyny, alkoholu, dopalaczy i narkotyków,
- z zapobiegania chorobom zakaźnym, cywilizacyjnym oraz urazom i wypadkom.
- zachowania bezpieczeństwa na wycieczkach, w lesie, w domu, nad wodą, oraz rozdawano materiały oświatowo- zdrowotne z poruszanej tematyki.

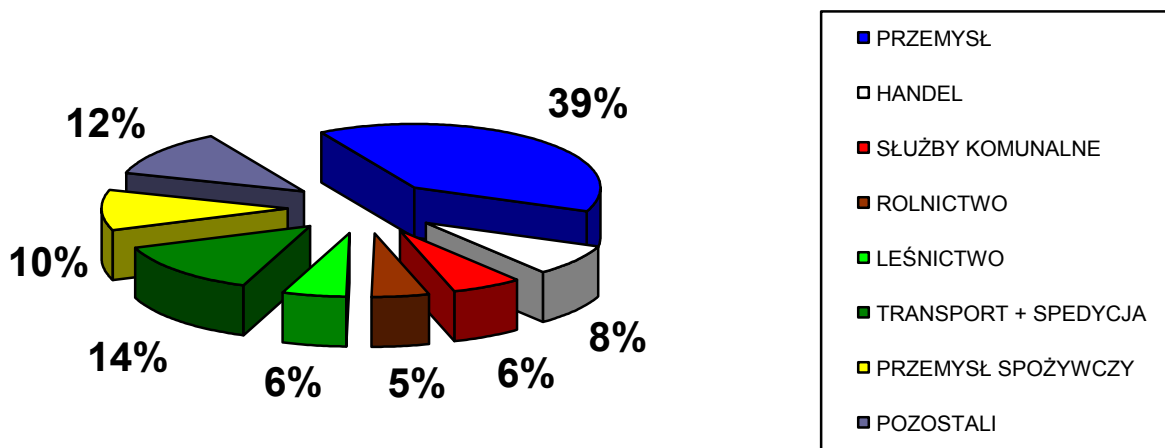

WARUNKI HIGIENICZNO- SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

W 2016 roku pion higieny pracy przeprowadził 62 kontrole w 50 zakładach pracy, które łącznie zatrudniają 2496 pracowników.

W toku prowadzonych postępowań wydano 12 decyzji administracyjnych (w tym decyzji dotyczących poprawy warunków pracy oraz konieczności przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych).

Struktura zatrudnienia nadzorowanych zakładów pracy

PRZEMYSŁ ZLOKALIZOWANY W POWIECIE CHARAKTERYZUJE m. in.:

- 13 zakładów produkcji mebli tapicerowanych i przetwórstwa drzewnego - zatrudniających 794 pracowników,
- 17 zakładów przetwórstwa rolnego i spożywczego - zatrudniających 409 osób,
- 4 zakłady produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych – z 252-oma zatrudnionymi osobami,
- 4 zakłady produkcji szwalniczej – zatrudniających 159 pracowników,
- 3 zakłady metalowe zatrudniające 86 osób.

DO NAJCZĘŚCIEJ STWIERDZANYCH W CZASIE KONTROLI UCHYLEŃ NALEŻAŁO:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy (stężenia substancji chemicznych, zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia),
- brak rejestru czynników szkodliwych,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- zły stan sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń sanitarno-higienicznych,
- brak informacji dla pracowników o zagrożeniach zawodowych na danym stanowisku pracy,
- brak spisu stosowanych substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie i opisanie etykiet stosowanych substancji i mieszanin chemicznych,

Powyższe uchybienia zostały usunięte w drodze decyzji administracyjnych.

NARAŻENIE NA CZYNNIKI SZKODLIWE W ŚRODOWISKU PRACY

Z analizy narażenia zawodowego nadzorowanych w 2016 r. podmiotach wynikało, że :

- 67 pracowników zatrudnionych w różnych zakładach pracowało w warunkach narażenia na ponadnormatywne natężenie hałasu, gdzie z powodów technologicznych przy dzisiejszym stanie techniki nie było możliwym jego zlikwidowanie, a jedynie zastosowanie środków ochrony indywidualnej (P.W. Sępól Ośno Lubuskie, Viola Koncept Sp. z o. o. Cybinka, Drew Pol T. Szandurski Czarów, Foliarex Sp. z o. o. Słubice, Iste Sp. z o. o. Ośno Lubuskie Könecke Sp. z o.o. Słubice, Eko-Dom Sp. z o. o. Kunowice, Stol Haus Sp. z o. o., Cybinka, Zakład Obróbki Drzewnej „ANTA” T. Andrejczuk Rzepin, Schell Industries Sp. z o.o. Rzepin).

Skala zagrożenia zawodowego na pozostałe czynniki szkodliwe dotyczyła:

- 912 osób na czynniki mierzalne (chemiczne, pyłowe, fizyczne) /np. w lakierniach, procesach przemysłowych stężenie formaldehydu, 2-Metoksymetyloetoksy propanol, acetonu, octanu etylu i octanu butylu; w stolarniach pył drewna, w piekarniach pył pochodzenia roślinnego zawierający poniżej 10% wolnej krzemionki;
- 14 osób na czynniki rakotwórcze – pył drewna twardego w zakładach stolarskich;
- 112 osoby na czynniki biologiczne np: w piekarniach grzyby, w tym drożdże, pasożyty, gryzonie i insekty oraz pleśnie rozwijające się w magazynowanej mące; w stolarniach mikroorganizmy chorobotwórcze, pleśnie, grzyby i porosty, które mogą rozwinąć się w drewnie; w zakładach gospodarki odpadami grzyby pleśniowe i mezofilne bakterie oraz substancji o działaniu alergicznym i toksycznym.

Na podstawie badań środowiska pracy, które mają obowiązek przeprowadzać pracodawcy zatrudniający na stanowiskach narażonych na działanie czynników szkodliwych stwierdzono, iż poza hałasem nie wystąpiły ponadnormatywne stężenia i natężenia czynników szkodliwych.

ZABEZPIECZENIE PRZED NARAŻENIEM STOSOWANE PRZEZ PRACODAWCÓW:

Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- stan i właściwe zastosowanie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
- zmiany w procesie technologicznym,
- programy ograniczenia narażenia na hałas,
- zabezpieczanie i znakowanie stref, w których występuje narażenie na czynniki szkodliwe.

NADZÓR NAD PODMIOTAMI STOSUJĄCYMI SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY

W ewidencji PSSE odnotowano 103 podmioty stosujące w procesach technologicznych substancje chemiczne bądź ich mieszaniny oraz wprowadzające do obrotu takie produkty (1 producent, 20 dystrybutorów, 82 zakładów stosujących w/w substancje w procesie technologicznym). W roku 2016 skontrolowano pod tym względem 34 podmiotów. W trakcie kontroli weryfikowano aktualność spisów substancji i mieszanin, posiadanie kart charakterystyki, odpowiednie przechowywanie i zabezpieczanie ich oraz zapewnienia pracownikom pozostających w kontakcie z nimi ochron osobistych.

NADZÓR NAD PRODUKTAMI CHEMICZNYMI W OBROTCIE

W 2016 r. dwukrotnie nie kwestionowano sposobu oznakowania opakowań wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne są obowiązane do zapewnienia udostępnienia kart charakterystyki substancji niebezpiecznych znajdujących się w ofercie. Nie negowano obrotu substancjami i mieszaninami,

umieszczonymi w spisach załączonych do rozporządzenia REACH, co skutkowałoby ograniczeniem produkcji, obrotu i stosowania.

NADZÓR NAD PREKURSORAMI NARKOTYKÓW KATEGORII 2 I 3 ORAZ SUBSTANCJAMI OBJĘTYMI MIĘDZYNARODOWYM NADZOREM

Na terenie powiatu nie odnotowano podmiotów dokonujących legalnego handlu dużymi (hurtowymi) ilościami prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz podmiotów dokonujących ich eksportu lub importu do państw trzecich. Nie odnotowano również podmiotów dokonujących obrotu substancjami niesklasyfikowanymi objętymi międzynarodowym nadzorem.

Prekursory narkotyków kategorii 3 stosowane są w procesach technologicznych w trzech podmiotach zlokalizowanych na terenie powiatu. Objęte międzynarodowym nadzorem substancje niesklasyfikowane stosowane są w jednym podmiocie.

NADZÓR NAD WPROWADZANIEM DO OBROU I STOSOWANIEM PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu ślubickiego zewidencjonowano 8 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych. W ramach nadzoru przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 14 kontroli w zakresie ich stosowania. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze.

NADZÓR NAD DETERGENTAMI

Ponieważ na terenie powiatu nie ma producentów i pierwotnie wprowadzających do obrotu detergentów. W 2015 roku na terenie powiatu odnotowano jeden podmiot wprowadzający do obrotu detergenty. Były to detergenty pochodzenia angielskiego i niemieckiego. Część z nich nie posiadała etykiet opisanych w języku polskim w związku z tym wydano jedną decyzję nakazującą ich opracowanie i udostępnianie klientom wraz z produktami.

OPIEKA MEDYCZNA

W kontrolowanych zakładach każdorazowo sprawdzana jest aktualność badań wstępnych, okresowych lub kontrolnych pracowników. Weryfikowane jest czy pracownik posiada orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku i czy wykonywane są zalecenia lekarza sprawującego opiekę profilaktyczną nad pracownikiem np. praca w pozycji siedzącej. Podmioty zatrudniające pracowników obowiązane są również posiadać podpisaną umowę z lekarzem medycyny pracy na świadczenie opieki medycznej profilaktycznej. W 2016 roku pomimo pogorszenia sytuacji dostępu do specjalistów w tym zakresie medycyny, nie stwierdzono dopuszczania pracowników do pracy bez aktualnych orzeczeń lekarskich.

CHOROBY ZAWODOWE

W roku sprawozdawczym prowadzono dochodzenia dla 2 zgłoszeń podejrzeń o choroby zawodowe.

PROMOCJA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych z zakresu Higieny Pracy promowano zachowania prozdrowotne wśród pracodawców i pracowników, zwracając szczególną uwagę na następujące kwestie:

- konieczność informowania o obowiązkach stosowania środków technicznych i ochron indywidualnych mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym;
- stosowania się do zapisów zawartych w kartach charakterystyk niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin;
- stosowanie przez pracowników technicznych, organizacyjnych i indywidualnych środków ochrony osobistej, zgodnych z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyki (zwracano uwagę na to czy środki ochrony indywidualnej posiadają odpowiednie certyfikaty);
- posiadanie na stanowiskach pracy instrukcji stanowiskowych oraz znaków ostrzegawczych, nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej;
- stałej i bieżącej weryfikacji danych zawartych w ocenie ryzyka zawodowego zatrudnionych pracowników – fakt przekazywania informacji o zagrożeniach zawodowych (chemicznych, fizycznych, biologicznych);
- profilaktyka szczepień ochronnych w zakładach pracy, w których pracownicy mają kontakt z czynnikami biologicznymi (szczególnie osób najbardziej ekspozowanych na zakażenie);
- propagowanie zachowań prozdrowotnych, które zobowiązują do określonych zachowań na stanowiskach pracy, na których pracownicy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi; dokonanie właściwej oceny ryzyka w tym zakresie;
- obowiązek pracodawców do organizowania pierwszej pomocy i zorganizowania punktów pomocy przedlekarskiej;
- przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscu pracy i egzekwowania obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Wnioski:

Biorąc po uwagę podejmowanie z własnej inicjatywy pracodawców, oraz realizowanie wymuszonych przez prowadzone postępowania administracyjne działań wynikających z prowadzonego nadzoru - warunki środowiska pracy w naszym powiecie, w roku sprawozdawczym należy uznać za bezpieczne dla zdrowia.

DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W roku sprawozdawczym działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słubicach, w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego koncentrowała się w głównej mierze na zadaniach ustawowych związanych przede wszystkim z:

- opiniowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pod kątem wpływu projektowanych założeń na warunki higieniczno-zdrowotne mieszkańców powiatu słubickiego (w okresie sprawozdawczym nie opiniowano projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego żadnej z gmin należącej do powiatu),
- wydawaniem opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji,
- wydawaniem opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i zakresu raportu dla inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadnianiu warunków realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- wydawaniu decyzji odnośnie spełnienia wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz pomieszczenia i urządzenia aptek czy podmiotów planujących prowadzenie działalności wymagającej rejestracji,
- uzgadnianiu dokumentacji projektowej inwestycji nowych lub zmieniającej sposób użytkowania obiektów istniejących- szczególną uwagę zwracano przy tym na układ pomieszczeń, oświetlenie, wentylację czy ogrzewanie pomieszczeń, które zapewnić mają odpowiednie warunki higieniczno- sanitarne osobą przebywającym w danych obiektach,
- kontrolach inwestycji w trakcie realizacji i uczestnictwie w odbiorach końcowych obiektów

W roku 2016 w zapobiegawczym nadzorze sanitarnym rozpatrzono ogółem **115** spraw w toku **74** kontroli.

PRZEDSIĘWZIĘCIA MOGĄCE POTENCJALNIE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO.

Rozpatrzono **31** wniosków dotyczących potrzeby ustalenia konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na zdrowie i życie ludzi.

W **7** przypadkach wymagano realizacji raportu dla inwestycji związanych z:

- przebudową stacji uzdatniania wody- w Maczkowie, Białkowie, Radzikowie
- budową elektrowni wiatrowych w Żabicach
- produkcją nawozów w Sądowie
- produkcją alkoholu w Rzepinie
- marnią proszkowo-wtryskową w Czarnowie

Powyższe opinie przygotowywano w oparciu o następujące kryteria higieniczno-zdrowotne: --
 charakterystykę przedsięwzięcia,
 - emisję i występowanie uciążliwości,
 - rodzaj i skalę możliwego oddziaływania.

UZGODNIENIA WARUNKÓW REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ DLA KTÓRYCH STWIERDZONO KONIECZNOŚĆ PRZEPROWADZENIA OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

W roku sprawozdawczym przeanalizowano i uzgodniono pod kątem przyjęcia właściwych uwarunkowań, zapewniających ochronę zdrowia ludzi:

5 wniosków dotyczących:

- budowy stacji paliw w obrębie KSSSE
- budowy fermy tuczu indyka w Białkowie.
- produkcji środków poprawiających właściwości gleby w Sądowie
- przetwarzania odpadów w Kowalowie
- przebudowy fermy trzody chlewnej w Bieganowie

ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI WYMAGANYCH W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Wydano 8 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zmian w tychże planach czy zmian w stadiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

Zaopiniowano pozytywnie 6 wniosków dotyczących miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

UZGADNIANIE PROJEKTÓW INWESTYCJI.

W trakcie uzgadniania i opiniowania projektów budowlanych i technologicznych, rozpatrywano przede wszystkim spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych przyjętych rozwiązań projektowych pod kątem osób przebywających i pracujących w danych obiektach oraz osób korzystających z usług świadczonych w danych obiektach. Zwracano szczególną uwagę na układ pomieszczeń, oświetlenie, wentylację i ogrzewanie pomieszczeń, warunki sanitarne oraz gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami.

Rozpatrzono:

- 4 wniosków w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowej,
- 1 wniosek w sprawie uzgodnienia lokalizacji inwestycji,
- 4 decyzji o warunkach zabudowy,
- 4 wnioski dotyczące uzgodnień dla zastosowanego materiału.

WYMAGANIA DLA POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ PODMIOTU WYKONUJĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ LUB ZWIĄZANYCH Z DZIAŁALNOŚCIĄ WYMAGAJĄCĄ REJESTRACJI.

W okresie sprawozdawczym:

- 6 lokali zaopiniowano pozytywnie w decyzjach dotyczących pomieszczeń o przeznaczeniu na działalność leczniczą,
- 2 lokale zaopiniowano pozytywnie z przeznaczeniem na apteki

KONTROLE PROWADZONE W TRAKCIE REALIZACJI INWESTYCJI ORAZ ODBIORY KOŃCOWE BUDYNKÓW.

Rok 2016 wiązał się z przeprowadzeniem 3 kontroli poprzedzających realizację inwestycji związanych z:

- przystosowaniem lokalu usługowego na lokal gastronomiczny w Słubicach;
- wydaniem opinii dotyczącej możliwości przystosowania pomieszczeń w wolnostojącym domku jednorodzinny pod pomieszczenia Prywatnej Praktyki Lekarskiej w Rzepinie;
- przystosowaniem lokalu usługowego na lokal gastronomiczny w Słubicach

Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania **27** obiektów budowlanych, w tym między innymi:

- pomieszczeń w budynku żłobka samorządowego, przedszkola samorządowego nr 1 i 4, a także Niepublicznej Szkoły Muzycznej w Słubicach,

- składowiska odpadów oraz kompostowni odpadów biodegradowalnych Kunowicach

w

- lokalu usługowego w galerii handlowej w Słubicach

- hali namiotowej na usługi sportu i rekreacji w Słubicach

ILOŚCIOWE ZESTAWIENIE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W LATACH 2011-2016

Rodzaj działalności	Rok					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba przeprowadzonych kontroli inwestycji w tym w trakcie realizacji.	95	99	98	92	73	74
Liczba inwestycji dopuszczonych do użytkowania	17	32	27	32	30	27
Liczba uzgodnionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium zagospodarowania przestrzennego gminy.	11	6	16	5	8	6
Liczba opinii dotyczących stopnia szczegółowości i zakresu informacji wymaganych w prognozie	6	8	11	6	10	8
Liczba uzgodnionych warunków zabudowy i zagospodarowania terenu inwestycji/warunków realizacji inwestycji	9	4	4	8	9	5
Liczba uzgodnionych projektów budowlanych, koncepcji itp.	28	10	5	19	8	4

Liczba opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	31	23	36	18	23	31
Liczba wydanych decyzji odnośnie spełnienia wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą	1	5	8	5	9	6
Liczba wydanych opinii odnośnie spełnienia wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia apteki	1	1	0	3	2	2
Inne opinie odnośnie pomieszczeń przeznaczonych na: obrót środkami ochrony roślin, obrót bronią, itd.	3	-	-	2	2	0

Wnioski:

- ścisła współpraca inspekcji sanitarnej z organami samorządowymi i innymi inspekcjami eliminowała inwestycje, które niosłyby zagrożenie dla mieszkańców i środowiska
- rozwiązania projektowe i stosowane technologie szczególnie w inwestycjach mogących znacząco niekorzystnie wpłynąć na stan środowiska i zdrowie ludzi, gwarantowały, w tak prowadzonym nadzorze, szanse lepsze warunki pobytu i większe bezpieczeństwo użytkowników.

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA

Jedno spotkanie robocze dotyczące omówienia zakresu szczepień ochronnych u dzieci z rodzin emigranckich.

ROZPATRYWANIE INTERWENCJI OD LUDNOŚCI

ZAKRES ROZPATRYWANYCH W 2016 ROKU INTERWENCJI OD MIESZKAŃCÓW

Rozpatrzono 54 prośby o interwencje:

28 dotyczyło zagadnień z zakresu higieny komunalnej

- jakości wody przeznaczonej do spożycia
- gospodarki nieczystościami stałymi
- gospodarki nieczystościami płynnymi
- stanu sanitarno- technicznego budynków mieszkalnych oraz ich otoczenia
- stanu sanitarno- higienicznego obiektów użyteczności publicznej

24 z zakresu nadzoru nad żywnością

- stanu sanitarno- higienicznego zakładów żywnościowo- żywieniowych
- funkcjonowania nielegalnych zakładów żywnościowo-żywnieniowych
- jakości zdrowotnej żywności
- postępowania z żywnością w zakładach żywnościowo-żywieniowych
- żywienia w zakładach żywienia zbiorowego

1 z zakresu higieny dzieci i młodzieży

- warunków sanitarno- technicznych w placówkach oświatowo- wychowawczych i wypoczynku

1 z zakresu epidemiologii

- zagrożenia epidemiologicznego wynikającego z jakości świadczonych usług medycznych

Wszystkie interwencje od mieszkańców rozpatrywano w toku kontroli interwencyjnych:

- 17 nie potwierdziło uzasadnienia
- 15 przekazano do dalszego rozpatrzenia służbom i organom zgodnie z kompetencjami

Wobec pozostałych 22 prowadzono własne postępowanie.